

med en tilstrækkelig værdifuld Føde for Mennesker og en tilstrækkelig værdifuld Handelsvare.

Men foruden denne Grund er der mange andre Grunde til, at Statsdrift er fortræffelig. Det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen) var ogsaa inde derpaa, men uden at tænke Tanken færdig, saaledes som han plejer — jeg har jo før hørt ham. Det ærede Medlem talte om Petroleumstrusten og følte meget rigtigt, at det er skammeligt, at Fiskerbefolkningen skal have saa ganske overordentlig store Driftsudgifter i Form af Brandskatning til Petroleumstrusten og Udgifter af anden Art, som økonomisk set er saaledes ordnede, at Profitten i Virkeligheden gaar i Kapitalisternes Lommer. Men i det Øjeblik, vi faar Staten som Driftsherre, forandres ogsaa dette Forhold, saa spares dette Mellemlid, den kapitalbesiddende Privatmand. Staten bliver i Stand til for langt billigere Pris at indkøbe alle Fiskeriets Raamaterialier, den bliver i Stand til for langt billigere Pris at erhverve Garn, og det vil i Virkeligheden sige, at man er i Stand til at betale Fiskerbefolkningen en højere Pris end den, som den i Øjeblikket kan faa for sine Varer, samtidig med at man endog-saa er i Stand til at levere den forbrugende Befolkning Varer til en lavere Pris end den, som den i Øjeblikket maa betale. Derfor er det saa langt fra, at der er noget irrationelt ved Statsdrift. Nu sagde — og det vil jeg gerne indskyde her — det ærede Medlem fra Thisted (Munk-Poulsen), at Statsdrift svækker Energien. Den Udtalelse kender vi. Det er den fattige Betragtning, hvorved man altid vil søge at afsvække de Grunde, der kan gives til Fordel for en rational Statsdrift, men Betragtningen for-bavser mig i Sandhed, naar det er en Lærer eller en forhenværende Lærer, der frem-fører Betragtningen, thi jeg er ikke klogere, end at Lærerstanden virker i Statens Tje-neste eller i Kommunens Tjeneste, og jeg synes, man giver sig selv et ejendommeligt sort Stempel, naar man siger, at Stats- eller Kommunaldrift, i det hele offentlig Drift, med Nødvendighed fører med sig, at man arbejder mindre energisk; thi hvis det virkelig er rigtigt, saa maa Statens eller Kommunens Lærere være slettere Lærere, end de samme Mennesker vilde være, hvis de arbejdede som Privatmænd; men det tror jeg ikke, de er. Vi kan tage en anden Analogi. Hvis man paastaar, at Statens Arbejdere nødvendigvis svækkes i deres Energi, saa maa denne Paastand ikke

alene gælde for Fiskerne i det Øjeblik, man tænker paa at indføre Statsdrift for Fi-skerne, men ogsaa for alle de Arbejdere, der i Øjeblikket er Funktionærer i Statens Tjeneste. Man drister sig altsaa til at paastaa, at alle Statens Funktionærer i Jernbane- og Postvæsenet eller i hvilken som helst anden Statsdrift arbejder med mindre Energi, end de samme Mennesker vilde lægge for Dagen, dersom de arbejdede i Privatdrift. Det er en uhøflig Paastand, hvis Rigtighed aldeles ikke er til at bevise. Derfor er jeg af den Overbevisning, at de direkte Fordele, der er at vinde ved, at der bliver Helhedsdrift, er betydelige, og Urigtigheden i de Betragtninger, hvormed man imødegaaer, at der skal være Statsdrift, er indlysende.

Tanken om Statsdrift er stærk. Men saa siger man: Ja, men Fiskerne giver den ikke deres Tilslutning. Det kan saamænd godt være, at de ikke gør det i dette Øj-blik, men maa jeg spørge ærede Medlemmer, om Arbejderne i Danmark altid har givet Socialismen deres Tilslutning? Er der dog ikke Aar efter Aar blevet flere socialistiske Ar-bejdere? Er det ikke gaaet net fremad? Eller har den danske Landarbejder, den danske Husmand altid givet Socialdemokra-tiets Tankegang deres Tilslutning? Nej, aldeles ikke. Men de ærede Medlemmer kan være ganske rolige. Det skal nok komme til at gaa pænt og solidt fremad; medens andre Partier gaar tilbage, vokser Socialdemokratiet, og hvorfor vokser det? Fordi det bygger paa det rationelle Grund-lag, som andre Partier mangler, og fordi det har den ideelle Styrke, som de andre politiske Partiers Betragtninger mang-ler. Med hvilken Ret staar man saa her i det høje Ting og fastslaar, at vort Lands Fiskeribefolkning ikke skulde være intelligent nok og aandeligt modtagelig nok til, naar disse Tanker ogsaa naar ud til den, at gribes af dem og føle sig baarne af dem? Hvad det angaar, er jeg ganske rolig. Jeg ved med Vished, at som Socialismens Tankegang har grebet de andre arbejdende Klasser i vort Samfund og stadig rykker længere og længere frem og opad i vort Samfund, skal den ogsaa nok gribe vort Lands Fiskeribefolkning, og den vil gribe hurtigt om sig hos Fiskerbefolkningen, thi i det Øjeblik de ser, hvor ligetil det hele er, hvor oplagt det er, som jeg her har vist i mit Foredrag, at Gevinsten vokser, naar det bliver Statsdrift, vil de strømme og strømme skarevis til Socialdemokratiet. Dernæst vil jeg gøre et Par Bemærk-ninger angaaende Svampe. Jeg forstod